

Valtuustoaloite, hoitotakuun toteutuminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella

Yleisltk 21.05.2025 § 67
5326/00.01.00/2024

Valmistelija(t)	peruspalveluiden toimilinjajohtaja Eija Jestola, puh. 040 712 1040, eija.jestola(at)pshyvinvointialue.fi, peruspalveluiden palvelualuejohtaja Pertti Lipponen, puh. 044 718 6271, pertti.lipponen(at)pshyvinvointialue.fi, sotakeskuspalveluiden vs. palveluyksikköjohtaja Pauliina Sulku, puh. 044 718 6620, pauliina.sulku(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.
Esittelijä	yleisten palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Yleisten palveluiden lautakunta hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toimittaa sen aluehallituksen käsittelyyn.
Ennakkovaikutusten arviointi	Ei ennakkovaikutusten arvioinnin piirissä
Toimivallan peruste	Hallintosäätö § 42
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: - valtuustoaloite, hoitotakuun toteutuminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella, Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä - vastaus valtuustoaloitteeseen
Valmistelu	Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä on tehnyt 7.10.2024 valtuustoaloitteen hoitotakuun toteutumisesta Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Aloitteessa esitetään, että Pohjois-Savon hyvinvointialue sitoutuu säilyttämään 14 vuorokauden hoitotakuun perusterveydenhuollossa ja neljän (4) kuukauden hoitotakuun suun terveydenhuollossa, riippumatta valtakunnallisista hoitotakuun pidentämiseen liittyvistä päätöksistä. Aloitteen mukaan tarpeettomat viiveet terveydenhuollossa lisäävät potilaiden riskiä terveysongelmien pahenemiseen, mikä voi johtaa raskaampiin ja kalliimpiin hoitotoimenpiteisiin. Oikea-aikainen hoitoon pääsy on keskeinen keino ehkäistä vakavampia sairauksia, turvaa osaltaan tasalaatuisia palveluita ja kaventaa terveyseroja eri väestöryhmien välillä. Nämä laissa määritellyt hoitoon pääsyn kriteerit tukevat SOTE-uudistuksen tavoitteiden toteutumista. Maan hallituksen päätös pidentää hoitotakua perusterveydenhuollossa kolmeen (3) kuukauteen ja nykyisellä tasolla on paitsi inhimillisesti välttämätöntä myös taloudellisesti järkevää.

Vastauksena aloitteeseen todetaan, että lainsäädäntö muuttui vuoden 2025 alussa ja hoitoon pääsyn aikaraja on perusterveydenhuollossa tällä hetkellä kolme (3) kuukautta, poikkeuksena alle 23- vuotiaat, joilla hoitotakuu pysyi ennallaan eli 14 vrk. Suun terveydenhuollossa hoitoon pääsyn raja muuttui yli 23-vuotiailla kuuteen (6) kuukauteen, jatkuen alle 23-vuotiailla kolmena (3) kuukautena.

Digisotokeskuksen toiminta alkoi loppuvuodesta 2024, ja huhtikuussa 2025 palvelutarjonta lisääntyi OmaSavo alustan toiminnan käynnistyessä. Asiakkaat pystyvät asioimaan näiden kanavien kautta kiireettömissä asioissa; esimerkkinä reseptien uusiminen, vastaanottoaikojen peruuttaminen, sairaanhoitajan vastaanoton toimintaan kuuluvat asiat sekä hoitaja-lääkärikonsultaation kautta tapahtuva lääkärinarvio tai hoito. Kun kiireettömiä asioita voidaan hoitaa digipalvelun kautta, lääkärivastaanotoille vapautuu aikaa asiakkaille.

Syksyllä 2025 käynnistyy opetusvastaanotto toiminta Itä Suomen yliopiston ja Pohjois-Savon hyvinvointialueen yhteistyönä. Toiminta laajenee parin seuraavan vuoden aikana niin, että seuraavien vuosien aikana sen odotetaan järjestävän noin 20 000 vastaanottokäyntiä vuodessa. Tämä tuo huomattavan lisän vastaanottoaikojen tarjontaan ja samalla helpottaa hoitotakuuajoissa pysymiseen.

Ikääntyvien palvelualueelle siirrettiin sotekeskuksista viisi (5) lääkärin virkapohjaa. Virkatäyttöjen jälkeen ikäihmisten alueella olevat omat palveluyksiköt ja kotihoito siirtyvät kokonaisuudessaan ikääntyvien palvelualueen tehtäviksi, jolla saadaan vapautettua lisää vastaanottoaikoja lääkärin vastaanotto toimintaan.

Sotekeskuksien toiminnan kehittämiseen liittyy myös oleellisena osana Omatiimi/Otso-hanke. Omatiimi-mallissa tietyille potilasryhmille nimetään omalääkäri/omahoitaja työpari, jolla tuetaan hoidon jatkuvuutta ja sitä kautta pystytään oikea-aikaisesti vastaamaan potilaan hoidontarpeeseen. Otso-hankkeen myötä hoidon jatkuvuuden turvaaminen nopeuttaa potilaan asioiden hoitoa.

Suun terveydenhuollossa on ollut heinäkuusta 2024 alkaen käynnissä Hoidon pääsyn edistäminen suun terveydenhuollossa -hanke. Hankkeen toimintamallin myötä hoitotakuujonon kasvu on saatu pysähtymään. Tämän lisäksi suun terveydenhuollon päivystystoimintaa on kehitetty. Kevään 2025 aikana järjestetään jononpurkuviikot, jonka tavoitteena on hoitaa noin kolmannes jonossa olevista potilaista. Suun terveydenhuollossa on käytössä palveluseleitä. Suun terveydenhuollon digitaalisia palveluita kehitetään aktiivisesti ja tavoitteena on ottaa laajemmat digipalvelut käyttöön syksyn 2025 aikana.

Valmistelija(t)	peruspalveluiden toimilinjajohtaja Eija Jestola, puh. 040 712 1040, eija.jestola(at)pshyvinvointialue.fi, peruspalveluiden palvelualuejohtaja Pertti Lipponen, puh. 044 718 6271, pertti.lipponen(at)pshyvinvointialue.fi, sotakeskuspalveluiden vs. palveluyksikköjohtaja Pauliina Sulku, puh. 044 718 6620, pauliina.sulku(at)pshyvinvointialue.fi
Päätös	Lautakunta päättää yksimielisesti palauttaa asian takaisin valmisteluun. Hyväksyttiin.
Esittelijä	yleisten palveluiden toimialajohtaja
Päätösehdotus	Yleisten palveluiden lautakunta hyväksyy vastauksen valtuustoaloitteeseen ja toimittaa sen aluehallituksen käsittelyyn.
Ennakkovaikutusten arviointi	Ei ennakkovaikutusten piirissä
Toimivallan peruste	Hallintosääntö § 42
Liitteet ja oheisaineisto	Esityslistan oheisaineistona: - valtuustoaloite, hoitotakuun toteutuminen Pohjois-Savon hyvinvointialueella, Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä - vastaus valtuustoaloitteeseen
Valmistelu	Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmä on tehnyt 7.10.2024 valtuustoaloitteen hoitotakuun toteutumisesta Pohjois-Savon hyvinvointialueella. Aloitteessa esitetään, että Pohjois-Savon hyvinvointialue sitoutuu säilyttämään 14 vuorokauden hoitotakuun perusterveydenhuollossa ja neljän (4) kuukauden hoitotakuun suun terveydenhuollossa, riippumatta valtakunnallisista hoitotakuun pidentämiseen liittyvistä päätöksistä. Aloitteen mukaan tarpeettomat viiveet terveydenhuollossa lisäävät potilaiden riskiä terveysongelmien pahenemiseen, mikä voi johtaa raskaampiin ja kalliimpiin hoitotoimenpiteisiin. Oikea-aikainen hoitoon pääsy on keskeinen keino ehkäistä vakavampia sairauksia, turvaa osaltaan tasalaatuisia palveluita ja kaventaa terveyseroja eri väestöryhmien välillä. Nämä laissa määritellyt hoitoon pääsyn kriteerit tukevat SOTE-uudistuksen tavoitteiden toteutumista.

Maan hallituksen päätös pidentää hoitotakuu perusterveydenhuollossa kolmeen (3) kuukauteen ja suun terveydenhuollossa kuuteen (6) kuukauteen ovat ristiriidassa SOTE-uudistuksen tavoitteiden kanssa. Hoitotakuun säilyttäminen nykyisellä tasolla on paitsi inhimillisesti välttämätöntä myös taloudellisesti järkevää.

Vastauksena aloitteeseen todetaan, että hoitoon pääsy kiireettömissä hoitotakuun piiriin kuuluvissa asioissa 14 vrk kuluessa ei toteudu, johtuen asukasluvuun suhteutusta henkilöstövajeesta. Henkilöstövaje koskee etenkin perusterveydenhuollon ja suun terveydenhuollon lääkärihenkilöstöä. Hyvinvointialueelta puuttuu noin 25 % virkapohjiin suhteutetusta sotekeskusten lääkärimäärästä ja käytettävissä olevasta työpanoksesta huomattava osa suuntautuu muihin (neuvolat, koulut, kiirevastaanotto, virka-ajan ulkopuolinen työ, välillinen asiakastyö) kuin kiireettömän hoidon palveluihin.

Henkilöstön saatavuus ei ole välttämättä korjaantumassa lähiaikoina. Toimintojen tehostamisella voidaan parantaa kiirettömän hoidon saatavuutta, mutta muutoksiin on varattava aikansa. Kokemukset digipalvelujen käyttöönotosta ovat vielä lyhyet, joten vaikutukset muuhun palvelutuotantoon näkyvät myöhemmin. Tässä vaiheessa peruspalveluissa ei pystytä vastaamaan aloitteen mukaiseen esitykseen palata noudattamaan 14 vuorokauden hoitoonpääsyn määräaikaa perusterveydenhuollossa ja neljän (4) kuukauden hoitoonpääsyn määräaikaa suun terveydenhuollossa.